

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Paragraphus III. De Qualitatibus Vicarii generalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Cap. I. De Vicarii nomine, definitione,

Scriptura delegationis desperdita. Vantum de nullitat. tir. de nullitat. sent. ex defect. jurisdiction. num. 28. Idque, etiam si alias Scriptura esset de substantia, Sbroz. num. 31. citans Menochi, ubi ante num. 919. Vant. à num. 20. Septimo, nisi probaretur, quod communiter habebatur, nominabatur, & reputabatur Vicarius; quia tunc gesta per eum valent juxta l. Barbarius. ff. de off. Prator. Pax Jord. num. 126. Sbroz. num. 32, citans Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 3. Mafcard. de probat. concl. 648. num. 6. vol. 1. & alios quam plurimos. Octavò, ubi jurisdictione Vicarii esset notoria; & quia tunc alia non requireretur probatio. Sbroz. loc. cit. Pax Jord. num. 128. Alias limitaciones vide apud eundem Sbroz. loc. cit. In summa itaque ob dicta non nisi per mandatum in publicum instrumentum redactum, in quo continetur potestas Vicario commissa, constitui solet & debet Vicarius Episcopi. Pith. l. 6.

PARAGRAPHUS III.

De qualitatibus Vicarii generalis Episcopi.

Questio 36. Qualis debeat deputari ab Episcopo Vicarius generalis?

Respondeo: Qualitates, praesertim internas requiritas in tali Vicario recte enumerari à Sbroz. l. 1. q. 33. Pax Jord. loc. cit. num. 23. Cuch. inst. Jur. Can. tit. de Vicar. Episc. à num. 44. Dum inquirunt, in deputatione hujus Vicarii non officianter, sed maxima cum circumspectione, prudenter, consilio & advertentia gerere se debere Episcopum, ut personam qualificatam, circumspeciem, providam, bona conversationis & famae, literat. m, timorem Deum, veridicam, liboralem, forte, temperantem, magnanimam, mansuetam, non declinante, ad dexteram vel ad sinistram, ac tanto munere dignam eligat, cavendumque, ut Cuch. loc. cit. ne Vicario illud Virgilianum objici queat: hic alienas oves eius suis mulget in hora: & succus pecori & lac subducitur agnus. Eclog. 3. Bucol.

Questio 37. An Vicarius Episcopi generalis necessario debeat esse Clericus?

Respondeo primo: Laicus deputari nequit ab Episcopo in Vicarium generale in spiritualibus, sed debet esse ad minimum Clericus prima tonsuræ. Barbos. juris eccl. l. 1. c. 15. n. 14. Card. de Luca de benef. d. 73. n. 4. Pirk. ad tit. de off. Vicar. n. 31. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 5. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 96. Garc. de benef. p. 5. c. 8. citans Suar. Tom. 5. d. 2. f. 3. n. 8. & seq. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. n. 35. Cuch. inst. major. l. 2. tit. 8. n. 46. Sbroz. l. 1. q. 31. à num. 1. citans insuper alios quam plurimos juxta expressum texum c. in nova. 16. q. 7. ubi: indecorum est, Vicarium Episcopi esse laicum, & viros Ecclesiasticos judicare. & juxta Canonistas communiter in c. decernimus. de Judic. ubi, quod laici Ecclesiastica negotia tractare non praesumant, & quod Episcopi, Archidiaconi, & alii Ecclesiarum Praelati de negotiis Ecclesiasticis, maxime de illis, quæ spiritualia esse noscuntur, laicorum iudicio non disponant &c. Sic vi hujus canonis laicus causas Ecclesiasticas neque principaliter, neque incidenter cognoscere potest sine licentia Papæ. Sbroz. l. c. n. 3. Proceditque responsio, etiam si de cetero laicus esset magna sanctitatis, Pax Jord. l. c.

n. 97. ex Sbroz. l. c. n. 4. citante Ripani in cit. r. decernimus. n. 56. Dec. n. 15. contra Sicul. & Barbatiam. non enim dicta sanctimonia tollit incapacitatem jurisdictionis spiritualis provenientem ex defectu Clericatus. Pax Jord. cit. n. 97.

2. Respondeo secundo: Potest nihilominus pure laicus de licentia & concessione Papæ esse Vicarius generalis Episcopi in spiritualibus. Pax Jord. n. 101. Sbroz. l. c. n. 13. citans c. Hadriamus. dist. 63. Gemin. in c. 2. de prob. in c. Ripam in c. decernimus. de Judic. n. 56. Bertach. tr. de Episc. n. 14. &c. Potest enim Papa laico demandare causas clericorum, etiam criminales. Sbroz. l. c. n. 14. citans Gl. in c. bene quidem. dist. 96. v. prater Romanum. Clarum in pr. crimin. s. fin. q. 41. Paul. de Castro conf. 220. ubi se conjugatum ex decreto Pontificis Martini V. tunc Florentiae praesens fuisse ibidem Vicarium in spiritualibus.

Questio 38. An Clericus bigamus vivens in celibatu possit esse Vicarius Episcopi generalis in spiritualibus?

Respondeo negativè: Sbroz. l. c. n. 3. Pax Jord. n. 99. citantes Cuch. inst. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 55. Garc. l. c. n. 4. citans insuper Sayr. de censor. l. 6. c. 5. n. 8. Zech. de Republ. Eccl. c. 23. de Vicar. Episc. n. 2. Item Barbos. l. c. n. 15. Ventrigl. n. 5. Pirk. cit. n. 31. Bigamus enim, etiam soluto matrimonio, ex quo inducta bigamia, caret privilegiis clericalibus, & habetur pro laico. Pirk. l. c. Garc. l. c. n. 8. citans Suar. Tom. 5. d. 49. f. 5. à n. 4. Poterit tamen esse Vicarius in spiritualibus, ubi fuerit ab hoc impedimento bigamia, & inde contracta irregularitate dispensatus. Barbos. Garc. Sbroz. Pax Jord. Cuch. loc. cit. De cetero autem bigamus, etiam admissus ad Ordines & effectus Clericus (intellige circa illam dispensationem) adhuc non potest esse Vicarius in spiritualibus circa dispensationem illam (intellige Ordinibus illis suscepis supervenientem) Sbroz. c. n. 5. ubi: Ampliatur, ut nec etiam bigamus admissus ad Ordines Ecclesiasticos possit esse Vicarius Episcopi. Barbos. cit. n. 15. ubi: modo non eligat bigamus etiam effectum Clericum &c. Si vero ante promotionem ad Ordines fuerit dicto impedimento solutus, poterit esse Vicarius absque eo, quod alia dispensatione egeat. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.

Questio 39. Num Clericus conjugatus cum una eaque Virgine, sive non bigamus esse possit Vicarius Episcopi in spiritualibus?

Respondeo negativè: Pax Jord. loc. cit. num. 98. Barbos. cit. num. 15. Pirk. num. 31. Garc. loc. cit. num. 3. citans Suar. Tom. 5. d. 2. f. 3. num. 10. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicarius. dub. 7. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Rebuff. in pr. tit. Vicar. Episc. n. 36. &c. Sbroz. cit. num. 5. citans quam plurimos alios. Clericus enim cum Virgine conjugatus censemur Laicus Sbroz. loc. cit. num. 6. cum communis. Insuper Vicarius Episcopi debet vivere in celibatu. Pax Jord. l. c. Procedit responso, etiam si talis Clericus conjugatus non bigamus incederet in habitu, & tonsura clericali. Pax Jord. cit. num. 98. ex Sbroz. n. 8. citans Gemin. Franc. Ancharan. &c. eò quod delatio illa habitus clericalis impedit, quo minus talis Clericus conjugatus habeatur in jure pro laico. Atque ita etiam Clerico conjugato facta commissio seu delegatio, non solum post contractum matrimonium nulla est, sed etiam jurisdictione ei commissa ante matrimonium, eo contracto amittitur. Garc. l. c. n. 10. juxta c. 1. de Cleric. conjugat. n. 6.

Questio

variis speciebus, constitutione, qualitatibus.

Questio 40. Num saltem *Affessor vel Auditor Episcopi* possit esse *Clericus*?

Respondeo affirmativè. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 10. citans Abb. Ripam. Felim. in c. de his. & c. decurrimus. de Judic. Pax Jord. l. c. n. 103. citans Cuchum. ubi anten. 49. Sbroz. cit. q. 31. n. 12. de Consulter. & *Affessor Episc.* citans plures alios.

Questio 41. Num purè laicus possit esse *Vicarius Episcopi*, saltem in temporalibus tantum?

Respondeo affirmativè: Talis enim gerit vices Episcopi in jurisdictione seu administratione seculari, & temporali, cuius capax est laicus. Pax Jord. l. c. num. 102. Pirk. cit. n. 31. Sbroz. cit. q. 31. n. 11. citans Anton. de Prætis. tr. de jurisd. Epis. c. 6. n. 43. Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 15. Milis. in repertor. v. *Vicarius Episc.* & plures alios.

Questio 42. Vicarius Episcopi num debeat esse constitutus in ordinibus majoribus?

Respondeo negativè: Barbos. l. c. num. 14. ubi: *Sacerdos vel Clericus prima tonsure est assumendus*, intelligè in *Vicarium*. Ventrigl. Tom. 2. Annos. 14. §. 1. n. 5. Pirk. cit. num. 31. Sbroz. l. i. q. 32. In reguis tamen Castella & Legionis Officiale vel *Vicarium* generalem seu *Judicem ordinarium Episcopi*, vel alterius Jurisdictionem ordinariam obtinentis, debere esse constitutum in sacro aliquo ordine, & alias deputationem, & electionem fore nullam & invalidam, & nullius momenti vi Brevis Clem. 8. misi, & intimati Episcopis, aut etiam Provvisoribus pro parte Capitularium Ecclesiarum Cathedralium; quod Breve comprehendat etiam Vicarios ad praefens existentes, testatur Garc. l. c. n. 11. & 12. Quavis addat n. 13. dictam constitutionem videri non ligare ex defectu publicationis & promulgationis factæ Romæ, aut in curia Regis, ubi Nuncius residet. lex autem seu constitutio, ut liget, requiratur, quod solemniter sit edita factaque publicatio solemnis & publica promulgatio illius, ante quam etiam datâ sententiâ non liget. Pro quo citat textus *Juris & AA.* plurimos. De cetero indubitatum est, dum assumitur *Vicarius* ad exercendum quoque pontificalia, vel qui non tantum in spirituali Jurisdictione externa, sive in iis, quæ ad forum ecclesiasticum externum, sed etiam quæ ad forum internum penitentiarum pertinent, Episcopi vices suppletat (qui vulgo penitentiarii appellantur:) episcopali vel sacerdotali ordine insignitus esse debet. Pirk. l. c. Unde etiam dum in eadem urbe episcopali aut diocesi sunt populi diversarum linguarum (adde, & rituum) assumentus est ab Episcopo *Vicarius*, qui sit Episcopus. Sbroz. l. i. q. 31. à n. 16. juxta c. quoniam. de off. ordinari.

Questio 43. Quæ actas requiratur in *Vicario generali*?

Respondeo requiritur actas 25. annorum inchoatorum. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. n. 10. Pirk. l. cit. Pax Jord. l. c. n. 95. Sbroz. l. i. q. 35. n. 2. ea enim actas requiritur in iis, quibus cura animarum imponitur juxta c. licet. & c. cum in cunctis, de elect. in 6. Item nemo ad quascunque dignitates, quibus animarum cura subest, promoveri potest, nisi qui annum 25. actatis sua attigerit. Trident. Sess. 24. c. 12. Intelligendumque id ipsum de omnibus habentibus spiritualem Jurisdictionem, etiam si solum fori externi. Bar-

P. Leuren. *Vicarius Episc.*

bos. ad Trident. Sess. 24. c. 12. n. 2. & de Canonico. c. 13. n. 20. Fagi. in cit. c. cunctis. n. 32. Lotter. de re benef. l. 2. q. 49. n. 24. Item minor 25. annis ad officium vel dignitatem, quæ administrationem continet, admitti non debet. Sbroz. l. c. n. 4. juxta l. ad rem public. ff. de mun. & hon. & Bartol. m. l. quidam ff. de re judic. num. 2. Jam vero Vicarius generalis Episcopi haber curam animarum, & spiritualem Jurisdictionem, saltem quo ad forum externum, ut constat. Item haber dignitatem cum administratione rerum spiritualium. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Gl. in Clem. 2. de rescript. v. delegatus. & ibidem Abb. Anch. in princ. Cardin. n. 2. Imol. n. 18. Anton. de Prætis tr. de jurisd. Epis. l. 6. n. 51. Milis. in repertor. v. dignitas & plures alios.

2. Sed neque Episcopus dispensare potest (ne quidem pro una die, ut Pax Jord. loc. cit.) super ætate sui *Vicarii*. Sbroz. loc. cit. num. 6. citans Cardin. in Clem. 1. q. 38. num. 25. de off. Vicar. Abb. in c. cum cunctis. §. inferiora. num. 3. Decimum ibidem num. 8. contra Archid. in c. licet canon. de elect. in 6. Et ratio est, quia in genere Episcopus dispensare nequit in ætate, non tantum quod ad beneficia curata, sed nec ad beneficia, quæ de jure directe & per se certam ætatem requirunt. Azor. p. 2. l. 6. c. 5. q. 9. Laym. in cit. c. cum in cunctis. §. inferiora. n. 4. Ego fori benef. p. l. q. 228. num. 2.

Questio 44. An illegitimus esse possit *Vicarius generalis Episcopi*?

Respondeo negativè: Cum *Vicariatus* hic sit dignitas, & quidem extra Ordinem cum autoritate *Judicis ordinarii*, etiam supra Superiores ordinarios, nempe Parochos. Barbos. in c. l. de fidelis Presbyt. num. 8. Majol. de irregularit. l. 1. c. 10. num. 3. Peyrin. in Pralato. q. 2. c. 5. num. 135. Sed neque in hoc dispensare potest Episcopus; cum hic cum illegitimo dispensare nequeat quo ad beneficia curata, juxta c. 15. quā de fil. Presbyt. in 6. Ego fori benef. p. 1. q. 267. num. 1. Adeoque multo minus ad dignitates habentes annexam curam animarum. Cumque dispensatio etiam papalis sit stricti juris c. 1. de fil. Presbyt. in 6. Barbos. de off. Epis. allegat. 13. num. 7. Adeoque dispensatus a Papa ad Ordines, etiam sacros, non sit hoc ipso dispensatus ad beneficia. Sylv. in sum. v. illegitimus. Laym. ad cit. c. 1. Item dispensatus ad beneficia curata non possit obtinere dignitates. Rebuff. de dispens. super defect. natal. num. 57. Neque dispensatus ad dignitates, obtinere adhuc potest dignitates curatas. Rebuff. loc. cit. sequitur a fortiore, quod illegitimus ex dispensatione factus Clericus, vel etiam Sacerdos, circa novam papalem dispensationem, saltem ad dignitatem cum cura animarum depatri nequeat. Cujus contrarium tenere videtur Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 109. ubi Clerici saclares, etiam illegitimi, non prohibentur constitui Vicarii. quia & loc. cit. num. 86. expresse ait, posse *Vicarium* ab Episcopo concedi illegitimo absque dispensatione, quia dignitas amovibilis, qualis est *Vicariatus* ille, concedi potest illegitimo absque dispensatione. Et sic sibi responsum esse ab Officialibus primariis Curia Romana, & aliis peritissimis: secus vero fore, si esset dignitas perpetua; ed quod Episcopus dispensare non possit cum illegitimo ad duplicitia, qualis est ista dignitas *Vicariatus*. Verum, quod contra est; non minus manet dignitas curata, si non esset perpetua, quam si esset.

Cap. I. De Vicarii nomine, definitione,

esset. Observandum quoque hic, quod idem Pax Jord. l. c. habet: nempe Campanilem in rubric. II. c. 13. num. 118. cum Palest. Majol. & Rodric. in qq. Regular. defendere, illegitimum, quamvis per ingredi-
tum Religionis consequtatur legitimatem, aut etiam fuerit alias in ea legitimatus pro dignitatibus sua-
Religionis, non posse adhuc assumi ad Vicariatum
Episcopi.

Quæstio 45. Num excommunicatus, su-
spensus, interdictus constitui possit Vicar-
ius?

Respondeo ad primum negativè. Sbroz. l. I. q. 34.
num. 2. citans Franc. in c. i. de off. Vicar. in 6.
Foller. in pr. crimin. can. p. 1. moral. num. 116. Cuch.
Inst. Juris Can. tit. de Vicar. Episc. num. 54. & cum his
Pax Jord. l. c. n. 10.

2. Respondeo ad secundum: Sed neque interdi-
ctus aut suspensus deputari potest Vicarius. Pax Jord.
loc. cit. num. 111. Et in omnibus his par est ratio cum
excommunicato; quia nimur impedire exer-
cere spiritualia & jurisdictionem. Pax Jord. loc. cit.
videnda sunt hic, que in genere dicuntur de ex-
communicatis, interdictis, suspensis, irregularibus no
eligidis ad beneficia aut dignitates.

Quæstio 46. An, qui Judex fuit maleficiato-
rum, deputari possit Vicarius?

Respondeo: qui quandoque fuit Judex laicus ma-
leficiorum, & protulit sententias mortis, que
fuerunt executioni mandatae, aut alio quovis modo
immiscerit se in Judicio sanguinis, unde contraxe-
rit irregularitatem, non potest constitui Vicarius
Episcopi. Sbroz. l. I. q. 41. num. 1. & ex eo Pax Jord.
loc. cit. num. 113. citantes Bald. in proam. decretal. num.
18. Pavin. de potest. capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 34.
Abb. inc. ne Clerici. v. monachi. ante finem. Selv. de be-
nef. p. 2. q. 23. num. 13. Quibus Pax Jord. addit. Ga-
vant. in pr. v. Vicarium num. 9. Rationem dat hanc
Sbroz. à num. 2. quod talis, quia participavit in cau-
sa sanguinis sit irregularis juxta D. Thom. & alios
passim; irregularis autem ad ordines promoveri
nequeat; qui verò ad ordinés ascendere néquit,
etiam non possit judicare ordinatos. Unde etiam,
si talis fuit dispensatus (quod fieri posse ab Epis-
copo, uti & ab omnibus aliis irregularitatibus
non deductis ad forum contentiousum, tradit Sbroz.
loc. cit. num. 6.) possit constitui Vicarium ait Sbroz.
num. 5. Quod intelligendum de dispensatione in
ordine ad primam tonsuram suscipiendam; ir-
regularitas namque directè arcendo ab ordinibus non
solum sacrī, sed & à prima tonsura indirectè
aret à Vicariatu Episcopi, utpote requirente pri-
mam tonsuram. De cetero enim habita, & ob-
tentia legitime prima tonsura seu clericatu, five
ante five post illum obtentum exercuerit talis
Judicis Officium extra dispensationem aliam de-
putari poterit Vicarius Episcopi. Ita exp̄s̄ dō-
cet Garc. p. 5. c. 8. à num. 7. ubi: hæc sententia
(nimirum quod talis nequeat esse Vicarius)
estimam postea vel antea sit factus Clericus, quia
est Irregularis, & sic incapax jurisdictionis ec-
clesiasticæ, quām sententiam tenet Ferret. cons.
8. num. 1. & 2. Felin. &c. apud eundem Garciam)
mihi videtur falsa, quando iste vel antea vel po-
stea fuit factus Clericus; nam licet incurrit ir-
regularitatem ex homicidio, non ex eo amittit
privilegia Clericalia; sed id solum reperitur cau-

tum in irregularitate bigamiæ. Nec Baldus, & Dea-
cius loquuntur, quando ille fuit factus Clericus, ut
Baldo imponit Felin. Et ita videmus aliquando
causas Ecclesiasticas committi Clericis primæ Ton-
surae, qui fuerunt Judices secularares, & condemna-
runt aliquos ad pœnam mortis, quæ fuit executæ.
Et hanc sententiam tenet Ugolin. de irregularit. t. 5.
§. 4. num. 2. dicens, quod irregularis, si jurisdictio-
nem aliquam ecclesiasticam habeat, exercere eam
poterit, modo ordinis functiones non exerceat (de
quo vide meipsum fori benef. p. 2. q. 278. ubi cum
communi, quod irregularitas impedit actum or-
dinis non jurisdictionis) quod non solum (pergit
Garcia num. 9.) procedit, quando commissio facta
ante irregularitatem incursum, ex qua non amittit
vel ligatur jurisdictione ante commissa. Suarez
Tom. §. D. 40. s. 2. num. 28. Sed etiam, quando
commissio seu delegatio facta est post irregulari-
tatem incursum; nam etiam facta Clerico irregu-
lari est valida. Suarez ubi ante à num. 42. excepto
casu de Clerico conjugato seu bigamo; nam in
illo non solum commissio seu delegatio facta post
contractum matrimonium seu bigamiam non valeat,
sed etiam jurisdictione ante commissa amittitur ipso
facto, juxta cit. c. 1. de Clerici conjugat. & de bigamia
in 6.

Quæstio 47. An tam externus quam ori-
ginarius possit esse Vicarius generalis Epi-
scopi?

1. **R**espondeo non esse assumendum in Vicarium
externum, sed indigenam, ut conversatio
& mores Vicarii noti esse possint Episcopo, tradit
Sbroz. l. I. q. 41. num. 1. citatis Foller. in pr. cri-
min. Can. p. 1. moral. num. 117. Cuch. Inst. Juris Can.
de Vicar. Episc. num. 53. E contra Vicarium genera-
lem Episcopi non debere, nec posse ponit originari-
um civitatis vel diocesis afferit, & pluribus stabili-
lit Pignat. Tom. 9. consult. 162. num. 1. ubi plura pro
hoc citat decretalia in specie & in genere S. Congregat.
super negot. Episc. & Regular. (in quibus quoque
ratio hujus sententiae continetur, & sunt sequentis
tenoris: Originarius civitatis vel diocesis non potest
esse Vicarius; nam proprie consanguinitates, affinitates, fa-
miliaritates & alias attrientias potest deviare à recto tra-
mite Justitia, vel certè se reddare partibus suspectum. Sic
dicta Cong. in Senegalien. 10. Feb. 1598. in Sutrin. 16.
Novemb. 1640. &c. Pro hac sententia quoque citatur apud Pax Jord. l. c. num. 112. Segura in director.
Judic. Ecclesiast. c. 9. ubi, quod civis aliquis civi-
tatis aut Provinciae non possit esse in eadem Officia-
lis, vel Aſſessor, vel Judex. Sic in s. Concil. Provinc. Mediolan. cautum fuisse, quod Vicarius esse debeat
alienæ diocesis. Adjicit quoque ex Gavanto Pax
Jord. in magnis Civitatibus proper munus, & alia
multa per Vicarium exercenda longè aptiores vide-
ri exteros quam proprios, ceteris tamen paribus;
nam probitas, doctrina, experientia, & cetera hujus-
modi magis attendenda quam origo. Unde iam etiam
limitatur à Segura dicta opinio, nempe non esse eli-
gendum originarium, nisi esset vir eminentissimæ
scientia & experimenti. Par ratione id ipsum limi-
tat Pignat. l. c. n. 2. ubi: solet tamen aliquando ea-
dem Congregatio dispensare, ut Episcopus, prefer-
tim residens, tenere possit Vicarium diocesanum,
duimmodo non præbeat occasionem querelarum,
idque multis de causis: quod Episcopus extra-
neum idoneum reperire nequerit, quod Vi-
carius externus tam citò non possit accedere,
proper fructuum tenuitatem. Proper aeris
intem-

intemperiem : propter notitiam bonarum qualitatium talis Vicarii diocesani. Quod sit eximius in regimine, uti constant hæc ex declarationibus ejusdem S. Congregat. congestis per Nicolium *in suis floso. v. Vicarius generalis. num. 36.* De cetero addit idem Pignat. n. 3. diocesanos non tantum non posse constitui Vicarios, sed & constitutos removendos, ne forte amicitia, propinquitate, gratia metu adducti jus interdum aliquo modo violent, minusque liberè dicant, ut proinde his rationibus motus S. Carolus Borromæus Vicarium externum adhibuerit teste Carolo à Basilica S. Petri *in ejus vita. l. 7. c. 36.* & Homobon. *de stat. hum. vit. c. 7.* Quin etiam afferit Pignat. id esse de jure; quia Officium Vicariatus præfert jurisdictionem, quam in propria patria exercere non permittitur *l. ult. c. de crim. sacrileg. & l. 3. de divers. off. aliisque congestis per Menoch. l. 5. presumpt. 12. n. 18.*

2. Neque his obstat, quod prædecessores Episcopi retinuerint Vicarios diocesanos seu originarios; quia, ut inquit Pignat. *l. c. n. 4.* in fine, non est exemplis judicandum, præsertim quando non concurredit eadem ratio; dum potuit in eis eorum Vicariis concurrere aliqua causa ex supra relatis habendi Vicarium originarium.

Questio 48. Que scientia requiratur in Vicario Episcopi?

1. Respondeo primò: Non debet esse illiteratus. Sbroz. *l. 1. q. 36. n. 3.* Pax Jord. *l. 6. n. 114.* Siquidem imperiti & illiterati Judices esse non possunt; & munus judicandi scientiæ destitutis non est credendum. Sbroz, Pax Jord. *locis cit.* & apud illos Bald. *in l. ult. q. 16. c. de hered. institut.* & plures alii, quos cumulat Menoch. *conf. 110. num. 241. vol. 1.* & in Specie de Vicario Rebuff. Sed debet esse instructus scientiæ, que ad hoc ejus munus est necessaria. Concilium enim Trident. *sess. 24. cap. 12.* difponit & ait: *ad quæcunque dignitates, quibus subest cura animarum, nullus admitti debet, nisi illa doctrinæ commendetur idoneus, que ad suum munus exequendum est necessaria:* Sed Vicariatus est dignitas, cui subest cura animarum, ut dictum supra: unde, ut inquit Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.* Debet esse rerum & causarum forensum peritus. Et in specie, cum causæ matrimoniales tractandæ sint per Judices, qui non ignorant statuta Canonum, juxta c. *fin. de consang. & affinit.* & ibi Abb. Sed Vicario Episcopi competit cognitio causarum matrimonialium. Sbroz. *an. 5.* citans c. *penult. de reffit. in integ. Bertach. tr. de jurisdict. Episc. l. 4. p. 7. tit. de Vicar. Episc. num. 14.* & pro ut dicitur à nobis infra: ergo. Quare licet dicat Laym. *in c. cum in eiusdictis de elect. in 6.* quod si accidat, ut ex duabus tanquam præ aliis omnibus idoneis ad Prælaturam promovendus sit, quorum unus purè Theologus Juris Canonici peritiam vix ullam seu exiguum habens, alter sit purè canonista, in Theologia vix quicquam versatus, præferri haud dubie debet Theologus; quia cognitio veritatis fidei magis necessaria est, quippe fundamentum Ecclesiasticae gubernationis ac disciplinae: subiungit tamen: sed, si fieri possit, quærendi ac promovendi sunt tales ad Vicariatus & similes dignitates, qui in utroque studio versati & exercitati sunt.

2. Videlicet tamen doctrinam hanc de scientia Vicarii limitare aliquantum Sbroz, dum *cit. q. 36.*

P. Leuren. *Vicarius Episc.*

num. 13. ait, posse quandoque imperitos (melius dixisset minus peritos:) esse Judices & Reatores civitatum, dum assumunt Assessores doctos, quos consulere possunt. Pro quo citat Jasonem scilicet *in l. penult. de Judic. & Felic.* (qui loquitur de Judice spirituali:) *in c. suscitatus. de rescript. num. 9.* Et sic ait Sbroz, viduisse se in Episcopatu Fanensi deputatum Vicarium Theologiæ Professorem; qui Assessorem Doctorem Juris Canonici consulebat. Tametsi Garcias *p. 5. c. 7. n. 17.* dicat teneri Episcopum idoneum & literatum Vicarium constituere; qui per seipsum valeat officium exercere, & graviter peccare Episcopos, qui aliquando constituent Vicarios Theologos, seu alias ad officium ineptos, tenerique illos ad restitutionem dannorum inde secutorum.

Questio 49. An Vicarius Episcopi teneatur esse graduatus, & in qua facultate?

1. R Esp. ad primum: Eligendum esse in Vicarium, qui sit ad Doctoris aut Licentiati in Jure Canonico gradum promotus, absolutè pronunciat Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. q. 13.* Eligendum, qui sit Doctor in Jure Canonico aut Licentiatus, aut alijs, quantum fieri potest, idoneus, dicit Sbroz. *l. 1. q. 36. num. 12.* Barbos. *juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 14.* Cardin. de Luca *ad Trident. D. 31. num. 14.* ait: tametsi nullibi cautum sit, quod Vicarius (intellige Episcopi) debeat esse Doctor; Tridentinum enim *sess. 24. c. 16.* requirens in Vicario Doctoratum aut Licentiatum, loquitur tantum de Vicario Capituli, nihilque quo ad hoc disponit Concilium aut S. Congregatio. Pax Jord. *l. c. num. 115.* S. Congregatio tamen Episcoporum, quando concursus habetur, demandare solet Episcopo, ut teneat Vicarium Doctorem, Garc. *l. c. num. 17.* absolutè ait: Vicarius Episcopi non debet esse necessariò Doctor vel graduatus. Sic quoque cum Sbroz. *l. c. num. 13.* inquit Pax Jord. *sit. num. 115.* Quod si Vicarius sibi assumat Assessorem Doctorem, non erit necessarium, quod ipse sit Doctor, si loquamus de Vicario Episcopi. Multoque proinde minus requiritur in Vicario Foraneo, ut sit Doctor aut Licentiatus. Pax Jord. *num. 116.* ex Sbroz. *loc. cit. num. 15.* De cetero qui veniant hic nomine Doctorum, vide apud Cardin. de Luca *l. c. num. 12.* & dicenda infra de Vicario Capituli quo ad hoc punctum. Sic quoque nomine Licentiatorum non veniunt hic alii, quam qui in publica universitate vel Collegio juxta regionum mores & stylum Licentiatura tanquam gradu solenniter decorati sunt. Cardin. de Luca *l. c. num. 13.* Proinde, ut *ibidem* Cardin. de Luca, licet in Italia (ubi iste Licentiatorum usus non est) qui aliquo tempore studiis in aliqua Universitate vacarint, atque ordinario cursu completo ab aliquo Magistro Licentiam reportent, & vulgo Licentiatu de facto nuncupari solent, verè tamen tales non sunt, neque decretum illud Tridentini illos complectitur.

2. Respondeo ad secundum: Si graduatus esse debet Vicarius, debere esse Doctorem aut Licentiatum in Theologia, vel Jure Can. afferit Pirh. *ad tit. de off. Vicar. num. 31.* Verum Doctoratus in Theologia in hoc proposito non habetur in consideratione, sed requiritur Doctoratus aut Licentiatura in utroque jure, vel saltem in Jure Canonico, spectante nimurum fine vel effectu; ed quod, cum Vicarius deputetur ad iustitiam administrandam, atque ad

decidendas causas tam civiles quam Ecclesiasticas & mixtas, idcirco debet esse versatus in ea facultate, quæ ad id necessaria est, ait Card. de Luca loc. cit. num. 14. testaturque idem num. 17. respondisse S. Cong. Concil. desuper interrogatam, doctoratum in Theologia non sufficere in concursu Doctororum in decretis seu Jure Canonico. Num verò sufficiat Doctoratus tantum in jure civili, disputat idem Cardin. loc. cit. a num. 16. ubi etiam in affirmativa propendet, dum ait; quod dum decretum conciliare præcisè ac taxativè se non restringat ad Doctorum in decretis, sed adhibeat dictiōnem saltem, ita excludere non videatur aliam speciem Doctoratis, qui causarum determinationi magis congruus est ex vulgari dictorio: quod Legista sine canonibus imperfectus iudex est, parvumque valet; sed canonista sine legibus nihil valet. Menoch. de arbit. caus. 420. Ideoque magis opportuna est peritia in legibus, quam in canonibus. Vide tamen, quæ pro opposito subjungit ibidem idem Cardinalis.

Quæstio 51. Num Regulares seu Religiosi esse possint Vicarii Episcopi?

Respondeo primò: Non tantum Canonicus sacerdotalis deputari potest Vicarius Episcopi, Sbroz. l. 1. q. 42. num. 1. citans quam plurimos (qualiter verò percipere possit distributiones quotidianas, & excusat à residentia, & in absentia percipere possit fructus sui beneficii, vide apud Sbroz. l. 1. q. 43. & meipsum fori benef. p. 1. ubi de residentia beneficiatorum) verum etiam Canonicus Regularis Pirh. loc. cit. Pax Jord. loc. cit. num. 109. Sbroz. l. 1. q. 37. num. 1. citans Paris. conf. 40. num. 10. vol. 4. Cuch. in inst. juris can. l. 2. n. 57. & DD. in c. si quis. dicit. 68. Confirmat id Sbroz. loc. cit. num. 5. à pari, quoniam Canonicus Regularis creari possit Archidiaconus, qui & ipse est Vicarius Episcopi, pro quo citat Gl. 2. in c. præterea. de præb. Innoc. conf. 165. num. 40.

2. Respondeo secundò: Monachus quoque deputari potest Vicarius Generalis Episcopi. Pirh. Pax Jord. locis cit. Barbos. juris Eccl. l. 1. num. 16. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12. Ventrigl. Tom. 2. annos. 14. §. 1. num. 4. Rebuff. in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 30. Cuch. ubi ante. Fulc. de visitat. & Reg. Eccl. l. 2. c. 17. num. 100. Vantum de nullit. ex defect. juris d. deleg. num 82. & plures alios, quos omnes moveri ait per Gl. in c. Monachi. v. Abbate, ead. q. ubi Monachus ab Episcopo Judex constitui potest. Item per Gl. in c. si quis. & ibi DD. v. majorem dicit. q. 8. ubi Monachus potest esse Vicarius Episcopi. Et, ut Sbroz. loc. cit. num. 8. Quod Monachi possint utilitatem gratiā per Episcopos a clauſtro avocari. Pro quo citat Rotam decisi. 3. tit. de off. Vicar. in antiqu. Cardin. in Clem. l. 1. ad Prioratus. de regul. & Clem. in plerisque. de elect. contra Meroll. Th. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 5. n. 36. apud Ventrigl. l. c. qui solūm à Vicariatu removet mendicantes Ordinis Fratrum Minorum. Quorum quoque solorum mentionem facit Sbroz. l. c. n. 5. dum

3. Respondeo tertio: Religiosus tamen ex ordine mendicantium aſlumi nequit in Vicarium. Azor. Pirh. Barbos. locis cit. Engels ad tit. de off. Vicar. n. 9. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num 32. juxta Clem. l. 1. ad Prioratus. de regul. & Clem. in plerisque. de elect. contra Meroll. Th. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 5. n. 36. apud Ventrigl. l. c. qui solūm à Vicariatu removet mendicantes Ordinis Fratrum Minorum. Quorum quoque solorum mentionem facit Sbroz. l. c. n. 5. dum

ait, in Fratribus Ordinum Minorum ea locum habere, quæ in contrarium objiciuntur contra Monachos, quod minus esse possint Vicarii Episcopi, utpote qui funditus pro mortuis habentur, & secus esse de Monachis. Denique testatur l. 1. q. 36. n. 13. in Episcopatu Fanensi deputatum fuisse in Vicarium Fratrem Joannem Mariam Brunellum Ordinis S. Dominic, qui quoque ordo inter mendicantes numeratur.

4. Respondeo quartò: Arcentur quoque à Vicariatu Episcopali Religiosi illegitimè nati. Engels l. c. citans Majol. de irregular. l. 1. c. 3. num. 10. juxta dicta à nobis supra, ubi, num illegitimus esse queat Vicarius Episcopi.

Quæstio 52. Num Regulares in hoc, ut sint Vicarii Episcoporum, egeant licentia suorum Superiorum seu Prælatorum?

Respondeo affirmativè: Pax Jord. Pirh. Ventrigl. Barbos. Engels locis cit. Sbroz. cit. q. 38. n. 10. citans Rebuff. ubi ante. n. 30. Cuch. num. 58. Cravet. Confil. 325. n. 8. & plurimos alios juxta dispositionem Trident. Seſ. 25. c. 4. de regular. ubi expreſſe prohibetur, ne quis Regularis sine sui Superioris licentia electionis aut cujusvis pii operis prætextu se subiicit obsequio alicujus Prælati, Principis, Universitatis aut cujuscunque persona. Idem extendit Sbroz. l. c. n. 11. ut similiter monachus sine licentia Abbatis aut Superioris sui nequeat esse Vicarius Capituli fede vacante, pro quo citat Pavin. de potest. capit. sede vacant. p. 2. q. 10. n. 15.

2. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. l. c. n. 13. ut procedat in Monacho clauſtrali; secus in Monacho habente administrationem, pro quo citat Cardin. in Clem. 2. de rescript. n. 17. Vantum ubi supra, num. 82. Datque rationem, quod cum tali Monacho concedatur administatio, & consequenter conversatio, & frequentatio cum hominibus laicis, & aliis in causis sacerdotalibus, multò magis possit præſidere in causis spiritualibus. Sic etiam in specie de Abbatे ipso habente administrationem, quod possit esse Vicarius Episcopi, tradit Sbroz. l. c. n. 16.

3. Porro in eo, cuius Superioris licentia egeat, non convenient AA. Rodriq. qq. regular. Tom. 3. q. 76. a. n. 11. vult requiri necessariò licentiam Generalis vel Provincialis. Probabilis verò esse, sufficere licentiam immediati Superioris conventus, putà Prioris, Præpositi & similibus, defendit Meroll. ubi ante n. 29. apud Vintrigl. l. c.

4. Quod si etiam Regularis non est exemptus à jurisdictione Episcopi, præter licentiam Superioris requiritur quoque licentia Episcopi, cui subjectus talis Religiosus (intellige, dum hic diversus est ab Episcopo assumpte illum in Vicarium) Meroll. l. c. Sbroz. l. c. num. 11. citans Cardin. ubi ante. Et, si discordant iste Episcopus & Abbas seu Superior dicti Religiosi, sufficere licentiam Episcopi, tenet Meroll. è contra debere Monachum tunc potius obedire Abbatì suo quam Episcopo, tenet Sbroz. ex Cardinale l. c.

Quæstio 53. Num valeat Sententia aliaque acta à tali Religioso assumpto in Vicarium Episcopi sine licentia sui Superioris?

Respondeo in hoc non convenire AA. non valere illa, defendit Sanch. in Sum. Tom. 2. l. 6.

*I. 6. c. 13. num. 97. apud Ventrigl. loc. cit. item tene-
re videtur Bisiguet. ad decis. 4. Rot. tit. de off. vicar. in
antiq. apud Sbroz. l. 1. q. 39. num. 1. Affirmativam
contra tener Meroll. loc. cit. num. 45. apud Ven-
trigl. qui ait, hanc Merollæ sententiam esse proba-
biliorem; opinionem verò Sanch. esse omnino ve-
ram & securam in religioso ordinis Minorum. Item
hanc affirmativam tenet Sbroz. loc. cit. n. 4. dicens
hanc opinionem esse æquiorem & receptiorem. Ci-
tat pro ea Vantium ubi supra num. 82. Guido. Papam
decis. 563. num. 1. in fine. Fundamentum hujus sen-
tentiae ait esse, quod ex quo Episcopus tales Vicari-
um toleravit, præsumptio est quod canonice &
cum licentia Abbatis illummet constituerit, &, ob
hujusmodi erroneam præsumptionem & publi-
cam utilitatem sententia ab illo prolatâ valebit;
quia ob communem errorem & publicam utilita-
tem gesta per erroneous Judicem sustinentur juxta
I. Barbarius. ff. de off. Procons. & sic toleratus ab Epi-
scopo habet jurisdictionem, & quidem ordinariam,
ut Felin. in c. sciscitatus. num. 5. de descrip. ubi dicit,
Ordinarium toleratum à Superiori habere jurisdi-
ctionem ordinariam. Veruntamen non querebatur,
num in casu talis publici erroris, & erroneous præ-
sumptæ licentiae valerent acta talis Regularis; sed
num ea valerent, etiam dum constat Episcopo eum
assumenti alisque palam, eum non habere eam li-
centiam à suo Superiori.*

*Questio 53. Num præter dictam licentiam
requiratur quoque utilitas Monasterij, cu-
jus Regularis ille membrum est, ad hoc, ut
valeat eligi ab Episcopo in Vicarium?*

Respondet affirmative Ventrigl. cit. num. 55. ju-
xta generali dispositionem Cap. Monach. ib. 2.
16. q. 1. & c. 2. de postul. ubi disponitur, ad hoc, ut
regularis valeat exercere officium, indirecè requiri
duo, nempe licentiam Superioris, & utilitatem
Monasterii; quam tamen utilitatem largo modo ac-
cipiendam, ita ut, dum inservit Episcopo Regula-
ri, ea utilitas dicatur concurrere ex hoc, quod
vel sic negotia Monasterii faciliter promoveantur, ait
Ventrigl. ex Sanch. in sum. tom. 2. l. c. 13. num. 92.
qui, licet id restringat tantum ad servitium Episco-
pi loci, in quo est Monasterium; Meroll. tamen
loc. cit. num. 40. putat esse verum, etiam in intra illum
Episcopatum, in quo Religiosus est Vicarius, non
sit Monasterium, modo sunt ibi alia bona vel
jura Religionis; eo quod adhuc procedat ratio ad-
ducta à Sanchez.

*Questio 54. Num Parochus possit esse Vicar-
ius Episcopi?*

Respondeo negativè: (Saltem si sermo sit de
longo tempore, seu ultra bimestre, alias conce-
sum Parochis ad absendendum) Gonz. ad regul. 8.
cancell. Gl. 6. num. 255. Garc. de benef. p. 3. c. 2. num.
40. Pirth. ad tit. de Cleric. non resid. num. 16. Ven-
trigl. loc. cit. num. 54. ego in foro benef. p. 1. q. 386. n. 4.
contra Navar. conf. 15. de Cleric. non resid. quatenus do-
cet Parochum etiam post Trident. posse de licentia
sui Ordinarii ex causa justa, nempe ut sit Vicarius ge-
neralis, etiam alterius quam sui Episcopi, etiam
ad multum tempus absesse (quod ipsum admittit
Pirth. loc. cit. num. 41. dum alii idonei ad istud munus non adiungit) ed quod Tridentinum jus antiquum
permittens Episcopo ex gravi causa dare licentiam
Parochi absendi ultra duos menses, non abrogat.
Ex autem pro response nostra claræ decisiones

S. Congregat Concilii ad c. 1. sest. 23. ejusdem Con-
cilii, quas recitat Garc. loc. cit. num. 42. quarum
prima sic habet: *Episcopus non potest uti opera Parochi
in visitatione, vel alio servitio sua Diœcesis, nisi pro tem-
pore permiso duorum mensium, &c.* Altera: *Non licet
Episcopo suorum, vel etiam Cathedraliœ Ecclesie negotiorum
causa permittere, ut curati extra ipsorum curam man-
ent, etiam consituto Vicario, &c.* Quibus declarati-
onibus consonant Bononiense & Mediolanense apud
Garciam loc. cit. Textus verò concedentes illam
abessendi licentiam adscitis in servitium proprii
Episcopi loquuntur solum de Canoniciis, adeo
que hi extendendi non sunt ad alios, maximè cura-
tos; quia est materia damnoosa Ecclesiis & curæ
animarum. Sed neque id (nempe quod Parochus
sit Vicarius Episcopi:) permitti posse ob consue-
tudinem aut paucitatem ovium, tradit post Gar-
ciam loc. cit. Meroll. loc. cit. n. 61. apud Ventrigl.
qui tamen restatur, solere quandoque S. Congre-
gationem concedere licentiam Parochi, ut valeat
abesse à residentia per sex menses causa exercen-
di officium Vicariatus. Subjungit quoque, quod
licet prædicta vera sint, videre nos tamen in praxi
in multis locis, in quibus Vicarius habet parvam
occupationem, Parochum ejusdem urbis exercere
officium Vicariatus, idque tolerari, ex quo cura
animarum nullum recipit detrimentum. Quod
idem facilius dixero, ubi alias Parochus habet Sa-
cellanos aliosque adjunctos, qui curæ animarum in-
vigilent, eamque administrent.

*Questio 55. Num Episcopus aliis esse posse
Vicarius generalis Episcopi?*

Respondeo: Episcopos, quin & Cardinales pos-
se esse Vicarios alicuius alterius Episcopi, sup-
ponunt Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Archiep.
num. 35. 39. & 68. Mandof. ad reg. Cancell. 24. de ma-
le promotis. q. 6. num. 13. apud Sbroz. l. 1. q. 44. num.
1. contrarium apud eundem num. 2. tenentibus Mi-
lis. in Repertor. V. Vicarius epif. Anton. de Pretis. tr.
de jurisd. Episc. c. 6. num. 43. in fine & aliis. Et sane
de Episcopo nullatenensi, seu actu non habente, &
administrante Dicecemus ullam aliam propriam, id
certum est, ut habet praxis communis, quod esse
possit Vicarius tam in Pontificalibus quam Spir-
itualibus, seu tote Jurisdictione Spirituali. Quin &
teneri Episcopum talis Episcopum titularem, seu
nullatenensem assumere Vicarium non tantum
pro Pontificalibus, sed & pro reliqua Jurisdictione
exercenda in Dicece, ubi sunt populi diversarum
linguarum & rituum, juxta c. quoniam. de off. or-
dinari. dictum est supra, de quo etiam vide Sbroz.
l. 1. q. 31. a. num. 16. Verum de Episcopo, qui &
ipse propriam Dicecemus, illiusque actuali administrationem habet, meritò dubitari potest. Vide-
turque eadem esse in eo ratio quæ est de Parocho;
cum & ipse oves proprias habeat, quarum cura
detrimentum patiatur per servitium impensum alteri Episcopo in curandis ovibus illius: Et de tali
Episcopo sentire videntur Authores illi paulò ante
citati negantes, posse Episcopum esse alterius Epi-
scopi Vicarium. Veruntamen & de tali Episcopo
id expressè tenet Pignat. Tom. 3. conf. 22. n. 1. quod
possit munus Vicarii gerere saltem interea, quo
operitur commodam occasionem transeundi ad suam Ecclesiam. Porro talem Episcopum assumptum
in Vicarium alterius Episcopi non habere per hoc
majorem potestatem quam ceteri Vicarii, tradit
Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 9.